

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR
la proiectul de lege privind securitatea spațiului aerian național (număr unic 278/MA/2025)

Participantul la avizare (expertizare) consultare publică	Nr.	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Autoritatea Aeronautică Civilă Aviz nr. 900 din 16.04.2025	1.	Alin. (3) lit. b) de la art. 26, și anume substituirea cifrei de „100” cu „120”. Argumentare: Operarea ajustărilor este necesară pentru a aduce norma în concordanță cu prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/947 al Comisiei din 24 mai 2019 privind normele și procedurile de operare a aeronavelor fără pilot la bord.	SE ACCEPTĂ Alin.(1) art.26 a fost expus conform propunerilor înaintate
Ministerul Afacerilor Externe Aviz nr. DI/3/041-4061 din 18.04.2025	2.	La art. 6, alin. (2) din proiectul de lege, se comunică că autorizarea zborurilor de către Ministerul Afacerilor Externe excedă competențele funcționale ale instituțiilor serviciului diplomatic. Argumentare: MAE este doar punctul de legătură dintre solicitant și autoritățile naționale de resort (Autoritatea Aeronautică Civilă, Ministerul, Apărării și MoldATSA). Autoritatea Aeronautică Civilă și Ministerul Apărării își expun poziția instituțională vis-a-vis de solicitarea misiunii diplomatice străine privind survolarea spațiului aerian, iar Ministerul Afacerilor Externe, prin Notă verbală informează/expune poziția autorităților de resort privind survolarea spațiului aerian. Se propune substituirea cuvintelor: „(2) Ministerul Afacerilor Externe autorizează zborurile și utilizarea spațiului aerian național în următoarele cazuri:” cu cuvintele: „(2) Ministerul Afacerilor Externe este autoritatea intermediară prin care se informează despre autorizarea zborurilor și utilizării spațiului aerian național în următoarele cazuri:”.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin ajustarea art. 6 alin (2) Ministerul Afacerilor Externe este autoritatea intermediară prin care se informează despre autorizarea zborurilor și utilizării spațiului aerian național în următoarele cazuri:
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Aviz nr. 18-69-3908 din 08.04.2025	3.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Aviz nr. 13 – 2193 din 23.04.2025	La art. 26 alin. (3) lit. b) și anume substituirea cifrei de „100” cu „120”. Argumentare: Operarea ajustărilor este necesară pentru a aduce norma în concordanță cu prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/947 al Comisiei din 24 mai 2019 privind normele și procedurile de operare a aeronavelor fără pilot la bord. Totodată, reiterăm propunerile expuse în cadrul avizării prealabile prin scrisoarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr.13-839 din 18.02.2025 și a Autorității Aeronautice Civile nr.272 din 07.02.2025.	SE ACCEPTĂ Art. art. 26 alin. (3) lit. b) a fost revizuit și modificat conform propunerilor înaintate. Propunerile expuse în avizele prealabile ale Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr.13-839 din 18.02.2025 și a Autorității Aeronautice Civile nr.272 din 07.02.2025. au fost revizuit și modificat conform amendamentelor înaintate
Ministerul Finanțelor Aviz nr. 07/4-03/154/618 din 23.04.2025	Constatăm că la nota de fundamentare, autorul a interpretat eronat cerințele de completare a compartimentului 4.2. „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative”, specificând la sursele de finanțare un cost total, estimat până în anul 2030, conform planului de dezvoltare a Armatei Naționale, precum și aspirațiile strategice prevăzute în Hotărârea Parlamentului nr.391/2023 privind aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova, cu referire la creșterea graduală a alocărilor bugetare pentru apărarea națională, cu scopul de a atinge nivelul de 1% din PIB în cursul deceniului curent. Astfel, atenționăm că conform prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative se descrie impactul financiar al actului normativ asupra bugetelor, cu indicarea costurilor necesare pentru punerea în aplicare a acestuia, reflectate pe bugete componente ale bugetului public național și pe ani bugetari, inclusiv a resurselor de la partenerii de dezvoltare, sau cu identificarea economiilor în cadrul bugetelor actuale care ar putea fi realocate în scopuri propuse. De asemenea, la argumentarea costurilor estimative ale punerii în aplicare a actului normativ se va ține cont de resursele financiare stabilite în bugetele anuale sau în cadrul bugetar pe termen mediu. Prin urmare, pentru a asigura sustenabilitatea actului normativ și a asigura un echilibru între aspirațiile strategice și posibilitățile reale de finanțare, se consideră necesară revizuirea compartimentului 4.2. „Impactul	NU SE ACCEPTĂ Necesitatea păstrării costurilor identificate în nota de fundamentare Costurile prezentate în compartimentul 4.2 reflectă o estimare realistă și fundamentată a resurselor necesare pentru implementarea proiectului, conform Planului de dezvoltare a Armatei Naționale și obiectivelor strategice asumate prin Strategia securității naționale. Aceste costuri sunt esențiale pentru o planificare pe termen lung și pentru asigurarea sustenabilității proiectului. Eliminarea sau diminuarea acestor estimări ar submina fundamentarea financiară, afectând capacitatea de a anticipa și mobiliza resursele necesare în timp util. De asemenea, costurile identificate au fost structurate astfel încât să asigure un echilibru între obiectivele strategice și posibilitățile reale de finanțare, incluzând atât sursele bugetare interne, cât și creșterea graduală a acestora conform angajamentelor oficiale.

		financiar și argumentarea costurilor estimative” a notei de fundamentare.	Sensibilitatea datelor privind ajutoarele financiare externe (exemplu: EPF) Sumele provenite din programe de asistență externă, cum este European Peace Facility (EPF), reprezintă informații sensibile, care, din motive de securitate și de protecție a intereselor naționale, nu pot fi detaliate în mod public în nota de fundamentare. Aceste fonduri sunt supuse unor acorduri și condiții stricte, iar dezvăluirea lor ar putea compromite negocierile în curs, afectând capacitatea de accesare și utilizare eficientă. În plus, ajutoarele financiare externe sunt condiționate de factori externi, cu un grad ridicat de incertitudine privind volumul și calendarul alocărilor. De aceea, includerea acestora în estimările oficiale, fără garanții ferme, poate induce o falsă impresie asupra sustenabilității financiare imediate și poate genera riscuri în procesul de planificare bugetară.
Serviciul de Informații și Securitate Avizul nr. IE/4639 din 13.05.2025		1. La art.3, de exclus noțiunea de <i>organele securității statului</i>, or legislația națională reglementează clar care sunt acestea autorități, nefiind necesară o definiție separată în actul legislativ avizat. 2. La art. 16 <i>Comiterea de actelor de intervenție ilicită</i>, nu este clar necesitatea normei, or obiectul de reglementare se intercalează cu prevederile Legii nr 192/2019 privind securitatea aeronautică. Astfel, la alin. (2) nu este clar necesitatea unei astfel de prevederi, în condițiile în care art. 3 din legea nr. 192/2019 sunt clar definite toate situațiile	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. NU SE ACCEPTĂ Argumentare: Art. 16 este necesar pentru a asigura corelarea între regimul juridic al securității aeronautice și cel al apărării spațiului aerian, oferind bază legală intervenției operative în cazul unor

	care se încadrează în noțiunea de act de intervenție ilicită constituie o situație aeriană. De asemenea, prevederile de la alin. (3)-(5) se regăsesc la art.51 din Legea nr.192/2019, iar dublarea lor în alt act legislativ nu este necesară. La art. 42. Paza și protecția obiectivelor de infrastructură critice: a) Considerăm necesar ca norma legală să menționeze sectoarele/sub sectoarele concrete ale infrastructurii critice ce ar urma să fie protejate împotriva aeronavelor fără pilot, deoarece o parte din obiective nu ar putea implementa astfel de sistem (sectorul medical, administrație, locuri de mare aglomerare (universități, săli de concerte, etc.)); b) De asemenea considerăm că textul normei: „obligatia de a implementa și menține măsurile de paza și protecția a obiectivelor infrastructurii critice contra amenințărilor specifice aeronavelor fără pilot la bord în conformitate cu prevederile Ligii nr 120/2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului și alte acte normative” depășește prevederile legale la care se face trimitere. Concomitent, implementarea normei respective atrage după sine costuri financiare pentru operatori și creează premise de insecuritate în utilizarea sistemelor „antidronă” de către „Ministerele alte autorități administrative centrale,	amenințări precum deturnarea sau transportul de substanțe periculoase, chiar dacă aeronava respectă formal autorizarea. Norma nu dublează Legea nr. 192/2019, ci o completează, facilitând un răspuns rapid și integrat din partea autorităților cu atribuții în domeniul securității naționale. Menținerea prevederilor alin. (3)–(5) este necesară pentru a asigura coerență între reglementările din domeniul aeronautic și cele de securitate națională, oferind un cadru juridic clar și aplicabil tuturor autorităților cu competențe operative, fără a se limita la domeniul aviației civile. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin ajustarea articolului 41 Paza și protecția obiectivelor infrastructurii critice după cum urmează: (1) Ministerele, alte autorități administrative centrale, precum și operatorii economici care administrează obiective incluse în Nomenclatorul național al infrastructurii critice, din sectoarele relevante în materie de securitate națională, au obligația de a evalua riscurile și a adopta măsuri corespunzătoare pentru protejarea acestor obiective împotriva amenințărilor generate de aeronavele fără pilot la bord, în conformitate cu prevederile Legii nr. 120/2017 privind prevenirea și combaterea terorismului și ale altor acte normative relevante.
--	---	---

		persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și formă juridică de organizare”. În acest context, considerăm că prevederile prezentului articol urmează a fi revizuit.	(2) Măsurile menționate la alin. (1) se stabilesc proporțional cu gradul de risc și importanța strategică a obiectivului, fără a impune obligativitatea achiziționării sau utilizării de sisteme tehnice specializate de către operatori privați, decât în cazurile expres prevăzute de legislația aplicabilă și autorizate de autoritățile competente. (3) Autoritatea responsabilă pentru securitatea sectorială colaborează cu Serviciul de Informații și Securitate și Ministerul Apărării pentru elaborarea de ghiduri sectoriale privind identificarea amenințărilor și stabilirea măsurilor de protecție aplicabile obiectivelor critice.
Serviciul de Protecție și Pază de Stat Avizul nr.2/753 din 24.04.2025		La art.12 alin. (7) și art.26 alin.(6), după cuvintele “la sediile de lucru, reședințele” se vor introduce cuvintele “persoanelor beneficiare de protecție de stat”.	SE ACCEPTĂ Art. 12 alin. (7) și art. 26 alin. (6), a fost revizuit și modificat conform propunerilor înaintate.
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică Avizul nr 18-69-3908 din 08.04.2025		Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
Întreprinderea de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian „MOLDATSA” Avizul nr.282 din 23.04.2025		La art. 3 redefinirea noțiunii de „furnizor de servicii de navigație aeriană” conform Hotărârii nr. 476/2016 cu privire la aprobarea Metodologiei privind baza de calcul și aprobare a taxelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană	SE ACCEPTĂ Art. 3 noțiunea de „furnizor de servicii de navigație aeriană” a fost revizuit și modificat conform propunerilor înaintate.
Agenția Proprietăți Publice Avizul nr. 05-04-2759 din 16.04.2025		La art. 4 alineat (3), solicitam excluderea Agenției Proprietății Publice din lista autorităților cu atribuții în domeniul securității spațiului aerian. Or, conform prevederilor art. 7 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și dezetativizarea proprietății publice și pct. 6 din Regulamentul cu privire organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 902/2017, Agenția nu are competențe în domeniul securității spațiului aerian.	SE ACCEPTĂ Art. 4 alineat (3) a fost revizuit și modificat conform propunerilor înaintate.

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova Avizul SG-03 nr. 68 din 16.04.2025	În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, Parlamentul emite avize asupra proiectelor de acte normative, doar după ce acestea au intrat în procedura legislativă.	SE ACCEPTĂ
Cancelaria de Stat al Republicii Moldova Avizul 30-69-4272 din 15.04.2025	a) La art. 3 se va exclude noțiunea „fenomen anormal neidentificat”, b) Excluderea din art.3 a noțiunii „furnizor de servicii de navigație aeriană” și „organe ale securității statului” Argumentarea: Noțiunea „furnizor de servicii de navigație aeriană” este reflectată prin prisma prevederilor art. 6 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, Noțiunea „organe ale securității statului”, este conex art. 13 alin. (1) din Legea nr. 619/1995 privind organele securității statului.	NU SE ACCEPTĂ a) Excluderea noțiunii „fenomen anormal neidentificat” din art. 3 din proiect. Argumentare: Termenul permite includerea unui spectru larg de evenimente aeriene sau atmosferice care nu pot fi explicate prin fenomene naturale, tehnologice cunoscute sau activități umane, fără a implica automat o explicație extraterestră sau speculativă. Termenul este folosit de instituții recunoscute la nivel global, inclusiv de Departamentul Apărării al SUA (prin termenul „Unidentified Anomalous Phenomena”). Menținerea noțiunii permite compatibilitatea și interoperabilitatea în schimbul de informații și colaborarea internațională în domeniul securității aeriene și spațiale. SE ACCEPTĂ b) Excluderea din art.3 a noțiunii „furnizor de servicii de navigație aeriană” și „organe ale securității statului”

	c) art. 4 alin. (1) din proiect, se va expune corespunzător prevederilor art. 8 din Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională, ținând cont în acest sens și de redacția propusă la punctul 4 din Art. 1. din proiectul de lege privind modificarea unor acte normativ (aspecte privind sistemul național de apărare (număr unic 240/MA/2025). d) Se va revizui alin. (3) al art. 4 din proiectul de lege, ori atribuțiile Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale ca organ central de specialitate în domeniul aviației civile, precum și ale Autorității Aeronautice Civile - autoritate administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile, sunt expres prevăzute în Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017. În subsidiar, atribuțiile stabilite pentru Ministerul Afacerilor Externe.	SE ACCEPTĂ Art.4 alin (1) a fost modificat în următoare redacție: Conducerea generală a sistemului național de securitate și apărare, inclusiv în ceea ce privește securitatea spațiului aerian național, este realizată de către autoritățile constituționale ale statului – Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, Ministerul Apărării și alte autorități publice competente – în limitele stabilite de Constituție și de alte acte normative. Președintele Republicii Moldova, în calitate de Comandant Suprem al Forțelor Armate, exercită atribuțiile ce îi revin potrivit legii în acest domeniu. SE ACCEPTĂ Alin. (3) al art. 4 a fost revizuit și s-a inclus următoare redacție: În conformitate cu atribuțiile stabilite prin legislația în vigoare, autoritățile cu responsabilități în domeniul securității spațiului aerian național sunt: a) Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale – în calitate de organ central de specialitate al administrației publice în domeniul aviației civile, potrivit Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017; b) Autoritatea Aeronautică Civilă – ca autoritate administrativă responsabilă de implementarea și realizarea politicilor în domeniul aviației civile; c) Întreprinderea de Stat „MOLDATSA” – în calitate de
--	---	---

		furnizor de servicii de navigație aeriană și de gestionare operativă a spațiului aerian; d) Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova – pentru prevenirea și contracararea amenințărilor la adresa securității naționale din spațiul aerian; e) Serviciul de Protecție și Pază de Stat – în limitele competențelor privind protecția demnitarilor și a infrastructurii aviatice de importanță națională f) Poliția de Frontieră – pentru supravegherea și controlul frontierei de stat în zona aeriană; g) Serviciul Vamal – în ceea ce privește controlul și supravegherea vamală a traficului aerian; h) Ministerul Afacerilor Externe – în mod subsidiar, în contextul cooperării internaționale privind regimul juridic al spațiului aerian și tratatele relevante; i) Comitetul Național de Securitate Aeronautică și comisiile aeroportuare de securitate aeronautică – în calitate de structuri specializate în coordonarea și implementarea măsurilor de securitate aeronautică la nivel național și local. e) La art.6 alin. (2), de autorizare a zborurilor și utilizare a spațiului aerian național urmează a fi coroborate cu prevederile art. 32-34 din Codul aerian.	furnizor de servicii de navigație aeriană și de gestionare operativă a spațiului aerian; d) Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova – pentru prevenirea și contracararea amenințărilor la adresa securității naționale din spațiul aerian; e) Serviciul de Protecție și Pază de Stat – în limitele competențelor privind protecția demnitarilor și a infrastructurii aviatice de importanță națională f) Poliția de Frontieră – pentru supravegherea și controlul frontierei de stat în zona aeriană; g) Serviciul Vamal – în ceea ce privește controlul și supravegherea vamală a traficului aerian; h) Ministerul Afacerilor Externe – în mod subsidiar, în contextul cooperării internaționale privind regimul juridic al spațiului aerian și tratatele relevante; i) Comitetul Național de Securitate Aeronautică și comisiile aeroportuare de securitate aeronautică – în calitate de structuri specializate în coordonarea și implementarea măsurilor de securitate aeronautică la nivel național și local. SE ACCEPTĂ Alin. (2) din art.6 a fost expus în următoare redacție: Ministerul Afacerilor Externe este autoritatea intermediară prin care se informează de către Ministerul Apărării despre autorizarea zborurilor și utilizării
--	--	--	--

		spațiului aerian național în următoarele cazuri: a) pentru aeronavele civile străine care transportă delegații oficiale – cu avizul obligatoriu al Autorității Aeronautice Civile; b) pentru aeronavele civile străine care transportă trupe, armament, tehnică de luptă, materiale periculoase și orice alte tipuri de încărcătură periculoasă care, prin natura lor, pot afecta securitatea națională a Republicii Moldova – cu avizul obligatoriu al Autorității Aeronautice Civile și cel al Ministerului Apărării; c) pentru aeronavele de stat înmatriculate în Republica Moldova și cele străine; d) pentru zborurile de fotografiere aeriană sau filmările aeriene a teritoriului național, executate cu aeronave cu pilot la bord și/sau fără pilot la bord străine – cu avizul obligatoriu al Ministerului Apărării și al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova. SE ACCEPTĂ Aliniatul (2) din art.10 a fost exclus. f) prevederile alin. (2) din art. 10 din proiect, care menționează că lipsa Forțelor Aeriene nu poate servi drept temei pentru lipsa aspectelor legale ce țin de organizarea apărării antiaeriene, considerăm că acestea urmează a fi excluse din proiect, neavând un caracter de dispoziție în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. g) Se recomandă revizuirea art. 11 alin. (1) prin prisma pct. 8 – 10 din Regulamentul privind managementul spațiului aerian și aplicarea conceptului de utilizare SE ACCEPTĂ Aliniatul 1 din art. 11 a fost revizuit și expus în următoarea redacție:	
--	--	--	--

		flexibilă a spațiului aerian, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 190/2021, care statuează că, îndeplinirea sarcinilor de management strategic al spațiului aerian este asigurată de către Comisia interdepartamentală pentru managementul spațiului aerian, formată din reprezentanții Autorității Aeronautice Civile, ai Ministerului Apărării, ai Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și furnizorul de servicii de navigație aeriană. h) De asemenea, luând în considerare că atribuțiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova pe durata stării de urgență sunt expres reglementate la art. 22 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, considerăm oportună revizuirea alin. (2) din art. 11, prin a face trimiterea la cadrul normativ menționat.	Pe timp de pace, Ministerul Apărării, de comun cu Autoritatea Aeronautică Civilă, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și furnizorul de servicii de navigație aeriană, prin intermediul Comisiei interdepartamentale pentru managementul spațiului aerian, organizează și efectuează managementul spațiului aerian național, precum și stabilesc principiile și regulile de utilizare a acestuia pentru activitățile aeronautice civile sau militare, după caz, în conformitate cu Regulamentul privind managementul spațiului aerian și aplicarea conceptului de utilizare flexibilă a spațiului aerian, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 190/2021. SE ACCEPTĂ Aliniatul 2 din art. 11 a fost revizuit și expus în următoarea redacție: În perioada declarării stării de urgență, regimul special de utilizare a spațiului aerian este stabilit de către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, în conformitate cu art. 22 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, care poate restricționa sau interzice temporar desfășurarea traficului aerian general într-o porțiune ori în întreg spațiul aerian național, din motive ce ar amenința capacitatea de apărare, ordine publică și securitatea națională.
--	--	--	--

		i) La art. 26, alin. (4) se va revizui prin substituirea textului „alin. (2)” cu textul „alin. (3)”, ori, zonele în care este interzisă operarea aeronavei fără pilot la bord în spațiul aerian național sunt indicate la alineatul menționat.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare
Aparatul Președintelui Republicii Moldova Avizul nr. 2./2-06-688 din 30.04.2025		I. Constatări generale Având în vedere că, în prezent, sunt în curs de elaborare Legea privind gestionarea situațiilor de criză – care urmează să reglementeze, printre altele, principiile și mecanismele aferente stării de urgență –, precum și noua Lege cu privire la securitatea națională a Republicii Moldova – menită să redefinească, într-o manieră actualizată, conceptele fundamentale din domeniul securității naționale –, considerăm necesară corelarea și sincronizarea amendamentelor propuse în proiectul de lege privind securitatea spațiului aerian național. O abordare coordonată va asigura coerența terminologică și funcțională a cadrului normativ în domeniul apărării și securității naționale.	PRECIZARE Elaborarea proiectului de lege privind securitatea spațiului aerian național a fost condiționată de realizarea obiectivelor naționale de securitate și apărare, implicit pentru combaterea amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților în adresa Republicii Moldova, prevăzute în Strategia Securității Naționale, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.391/2023. În acest sens, luând în considerare direcțiile de acțiune reglementate de prevederile Strategiei, precum securitatea militară și apărarea națională, acestea urmează a fi realizate prin dezvoltarea potențialului de apărare al Republicii Moldova, inclusiv prin adaptarea actelor normative în domeniul securității militare și apărării, a structurii sistemului național de apărare, în baza lecțiilor învățate din agresiunea militară a Federației Ruse împotriva Ucrainei. Subsecvent, menționăm că într-un context internațional dinamic, marcat de evoluții rapide în domeniul tehnologiilor aeronautice, inclusiv creșterea semnificativă a utilizării aeronavelor fără pilot și rachetelor care sunt generate în mare măsură de războiul din Ucraina, este necesar aprobarea cât mai urgentă a unui cadru legislativ robust și flexibil care să asigure controlul și protecția

		eficientă a spațiului aerian al Republicii Moldova. În acest sens, menționăm că după aprobarea proiectelor Legii privind managementul situațiilor de criză – care urmează să reglementeze, printre altele, principiile și mecanismele aferente stării de urgență, cât și a noii Legi cu privire la securitatea națională a Republicii Moldova vor fi efectuate modificările de rigoare în Legea privind securitatea spațiului aerian național. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare.
	II. Observații privind conținutul proiectului 1. Deși proiectul de lege referit urmează să parcurgă etapa expertizării juridice, considerăm oportun să atragem atenția asupra următoarelor inadvertențe lexicale, care necesită ajustare, în cuprinsul legii: a) după cuvintele „domeniul securității spațiului aerian” de introdus cuvântul „național”, pentru a evidenția apartenența spațiului aerian securizat; b) a se face menționarea expresă a denumirii complete „Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova” 2. La art. 2, propunem includerea Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 în lista actelor normative ce constituie cadrul juridic privind securitatea spațiului aerian național și excluderea strategiilor enumerate, întrucât acestea constituie documente de politici publice și nu sunt parte componentă a cadrului normativ național. Astfel, propunem următorul cuprins pentru art. 2: „Articolul 2. Cadrul normativ privind activitatea de asigurare a securității spațiului aerian național Cadrul normativ privind activitatea de asigurare a securității spațiului aerian național este constituit din Constituția Republicii Moldova, Codul aerian al Republicii Moldova	

	nr. 301/2017, Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională, Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, tratatele internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte, prezenta lege și alte acte normative.” 3. La art. 3, propunem luarea în considerare a următoarelor observații: a) În definiția „aeronavei interceptoare” este indicat că aceasta poate obliga o aeronavă să respecte „reglementările aeronautice civile”. Totuși, la art. 20–21 din proiect se menționează că aeronavelor care încalcă reglementările li se transmit „instrucțiuni pentru a asigura respectarea reglementărilor privind utilizarea spațiului aerian național”. Prin urmare, este necesară uniformizarea terminologică, cu adoptarea unei formule unice de exprimare în cuprinsul legii; b) Excluderea noțiunii „aeronavă fără pilot” pentru a evita dublarea acesteia cu definiția existentă în art. 5 din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017; c) Revizuirea definiției „amenințării militare”, întrucât forma propusă nu redă veridic esența noțiunii; mult mai adecvată fiind preluarea formulării utilizate în Strategia militară, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 961/2018; d) excluderea noțiunilor „organe ale securității statului” și „structuri de ordine și securitate publică”, întrucât definițiile acestora nu corespund noțiunilor propuse în alte proiecte de acte normative, menționate la pct. I din prezentul aviz;	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare Prin utilizarea sintagmei „reglementările privind utilizarea spațiului aerian național”, în acest sens se va asigura coerența terminologică cu articolele 20 și 21 și se evită interpretarea restrictivă conform căreia doar reglementările civile ar fi aplicabile. Formula propusă acoperă atât reglementările civile, cât și cele militare relevante, reflectând mai corect realitatea operațională și cadrul legal în domeniu. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare.
--	--	--

	e) revizuirea definițiilor „rachetei balistice” și „rachetei de croazieră”, care, în forma actuală, se bazează pe criterii diferite, făcând dificilă delimitarea corectă și clară, întrucât în prima definiție accentul cade pe forma traiectoriei și capacitatea de livrare a încărcăturilor pe care poate să le livreze o rachetă, pe când a doua definiție informează doar despre raza de acțiune a rachetei; f) includerea unei definiții pentru obiectele aeriene altele decât aeronavele (ex. muniții dirijate, muniție de tip loitering etc.); g) Examinarea posibilității preluării definițiilor din cadrul normativ al statelor cu care Republica Moldova cooperează în vederea asigurării securității spațiului aerian (ex. România a aprobat în februarie 2025 noua Lege privind controlul utilizării spațiului aerian național). 4. La art. 4, propunem excluderea alin. (1), având în vedere caracterul său irelevant, precum și faptul că acesta repetă dispoziții deja prevăzute în Legea securității statului nr. 618/1995 și Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin modificarea definițiilor. SE ACCEPTĂ Au fost elaborată o nouă definiție cu următorul conținut: <i>obiect aerian neclasificat ca aeronavă</i> – orice obiect, sistem sau mijloc tehnic lansat, proiectat sau ghidat pentru a se deplasa în spațiul aerian, care nu îndeplinește condițiile legale pentru a fi considerat aeronavă, dar care este capabil să execute misiuni de observare, lovire, perturbare sau transport, inclusiv muniții dirijate, muniții de tip kamikaze, sisteme aeriene autonome sau semiautonomo cu destinație militară sau de securitate. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin modificarea definițiilor. NU SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin modificarea aliniatului (1) al art.4. Păstrarea alineatului 1 este necesară pentru a oferi o structură clară și bine reglementată a autorităților care se ocupă cu securitatea națională, asigurându-se astfel transparența, legalitatea și eficiența
--	--	---

		5. Art. 6 reglementează autorizarea zborurilor de către Serviciul de Protecție și Pază de Stat și utilizarea spațiului aerian național de către aeronave care efectuează zboruri de aerofotografiere și filmare asupra „obiectivelor infrastructurii critice” aflate în paza Serviciului. Totuși, la art. 12 alin. (7) și art. 26 alin. (6) se menționează despre zboruri de aerofotografiere și filmare „la sediile de lucru, reședințele, precum și la locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție”. În același timp, art. 7 din Legea nr. 134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat face referire, pe lângă sediile de lucru și reședințe, și la alte obiecte aflate în paza Serviciului. Astfel, este necesară uniformizarea terminologică care să reflecte în mod clar categoriile de obiecte/locații pentru care este necesară autorizația/permisiunea Serviciului în cazul zborurilor de aerofotografiere și filmare. 6. La art. 8, cuvântul „nimicirea” de substituit cu textul „neutralizarea (anihilarea)” pentru a asigura coerența terminologică cu art. 1 alin. (1), care stabilește că scopul legii constă în „prevenirea, contracararea și neutralizarea (anihilarea) riscurilor și amenințărilor aeriene”. Totodată art. 8 alin. (3) dublează conținutul art. 4 alin. (2), motiv pentru care propunem excluderea acestui alineat. 7. La art. 10, alin. (2) necesită reformulare, întrucât redacția actuală este neclară și lipsită de coerență logică, ceea ce face dificilă înțelegerea intenției legislative. 8. Pentru asigurarea coerenței legislative, se recomandă revizuirea art. 11 alin. (3), deoarece forma actuală nu corespunde cu prevederile art. 17 alin. (5) din proiect și cu art. 42 lit. b) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război. Or, potrivit reglementărilor Legii nr. 212/2004, în perioada declarării	procesului de protejare a intereselor naționale. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin ajustarea art. 6 alin. (4), art. 12 alin. (7) și art. 26 alin. (6), cu uniformizarea terminologică propusă în conformitate cu art. 7 din Legea nr. 134/2008. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare SE ACCEPTĂ Art.11 alin (3) a fost revizuit și expus cu următorul cuprins: (3) În perioada declarării stării de asediu sau de război, regimul special de utilizare a spațiului aerian este stabilit
--	--	--	---

	stării de asediu sau de război, regimul special de utilizare a spațiului aerian este stabilit de către Consiliul Suprem de Apărare. 9. La art. 14 alin. (3), formularea „există indicii temeinici sau informații oficiale” este vagă și poate genera interpretări divergente. Prin urmare, se recomandă precizarea tipului de informații care pot servi drept temelie pentru adoptarea măsurilor de securitate aeriană. 10. La art. 15 alin. (2) lit. b) urmează a se indica numărul de ordine și anul adoptării Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017. Or, potrivit art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat.” 11. La art. 17 alin. (2) lit. a) și b) și la art. 17 alin. (3), cuvintele „aparate zburătoare” de substituit cu cuvintele „aparate de zbor”, pentru a alinia terminologia la cea utilizată în domeniul aviației.	instituit de către Consiliul Suprem de Apărare. (4) Conducerea Forțelor Aeriene în operații (acțiuni) specifice în spațiul aerian în scopul menținerii unui grad de control asupra spațiului aerian național, care să asigure, parțial sau total, integritatea acestuia este exercitată de către Comandamentul Suprem al Forțelor Armate. SE ACCEPTĂ Au fost operate modificări la alinatul 3 art.14, reformularea propusă are scopul de a asigura o aplicare mai precisă și echitabilă a reglementărilor de securitate aeriană, prin stabilirea unor criterii clare și obiective în ceea ce privește informațiile care pot justifica măsurile restrictive. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare
--	---	---

		12. La art. 18 alin. (1), formularea „recepționării informației veridice” generează incertitudine în ceea ce privește tipologia informațiilor care pot servi la fundamentarea și dispunerea unor măsuri de securitate aeriană. 13. Deși denumirea art. 20 sugerează reglementarea atât a instrucțiunilor, cât și a dispozițiilor aplicabile, conținutul articolului se limitează la enumerarea acestora, fără a clarifica natura sau conținutul dispozițiilor adresate aeronavelor care încalcă spațiul aerian național. Totodată, alin. (1) necesită reformulare, întrucât formularea actuală nu oferă claritate în privința următoarelor aspecte esențiale: ce categorie de personal beneficiază de pregătire, în scopul întreprinderii căror acțiuni concrete, cine este subiectul care utilizează în mod neautorizat spațiul aerian național.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare, prin modificarea completă a conținutului articolului după cum urmează: Denumirea reformulată: Articolul 20. Instrucțiuni și măsuri de protecție a spațiului aerian național Aliniatului (1) și (2) reformulat după cum urmează: (1) Agenții aeronautici vor elabora instrucțiuni detaliate pentru personalul propriu, inclusiv piloți, controlori de trafic aerian, și personalul de securitate aeriană, vor stabili sisteme de comunicație eficiente și vor asigura pregătirea acestora pentru a răspunde în mod adecvat în cazurile în care aeronavele sub autoritatea lor utilizează neautorizat spațiul aerian național. (2) Pe baza informațiilor disponibile și a procedurilor stabilite, furnizorii de servicii de navigație aeriană, împreună cu serviciile militare de supraveghere și control al utilizării spațiului aerian, vor emite instrucțiuni clare și precise pentru piloți și echipaje, în scopul asigurării respectării reglementărilor privind utilizarea spațiului aerian național. Aceste instrucțiuni pot include măsuri precum: a) ieșirea imediată din spațiul aerian național;
--	--	---	--

		b) schimbarea adecvată a direcției sau altitudinii de zbor; c) aterizarea pe un aeroport sau pe un teren desemnat. Argumentare: reformulările propuse contribuie la clarificarea rolurilor și responsabilităților persoanelor implicate, detaliind atât tipul de personal care trebuie instruit, cât și acțiunile care trebuie întreprinse în cazul utilizării neautorizate a spațiului aerian național. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare.
	14. La art. 26 alin. (2) nu este clar dacă acțiunea de identificare și prezentare a informațiilor necesare stabilirii zonelor geografice UAS are un caracter periodic sau se realizează o singură dată. Clarificarea acestui aspect este necesară pentru a stabili obligațiile autorităților definite la art. 4 din proiect și frecvența actualizării acestor informații. La alin. (4), textul „alin. (2)” de substituit cu textul „alin. (3)”, întrucât alin. (2) nu are un conținut divizat în litere.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare.
	15. La art. 27, textul „sunt luate cu mijloace adecvate” de substituit cu textul „sunt adoptate prin utilizarea mijloacelor adecvate”.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare.
	16. Conținutul art. 28 alin. (2) este tangențial cu cel al art. 13, motiv pentru care recomandăm expunerea acestuia la art. 13 – Situațiile aeriene.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare.
	17. La art. 32, trimiterea la art. 18 din proiectul de lege va avea următorul cuprins: „art. 18 alin. (2) lit. c)–f)”, iar cuvântul „ministrului” urmează a fi scris cu prima literă minusculă.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare.
	18. La art. 36 alin. (3), sintagma „organelor de cercetare penală” urmează a fi substituită cu sintagma „organelor de	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare.

	urmărire penală”, potrivit art. 55 din Codul de procedură penală nr. 122/2003. 19. La art. 38 alin. (3), sintagma „măsură de securitate” de substituit cu sintagma „măsură și proceduri de securitate aeriană”. 20. La art. 39 alin. (1), cuvântul „operativă” de substituit cu cuvântul „specială”, pentru alinierea la reglementările Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații. 21. Art. 42 are caracter declarativ și nu va produce efecte juridice directe sau impact practic. 22. Sugerăm completarea dispozițiilor finale cu o normă preluată din conținutul notei de fundamentare: „Până la aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege, actele normative se vor aplica în măsura în care nu contravin acesteia.” III. Observații privind nota de fundamentare 1. Completarea compartimentului 2.2 din nota de fundamentare cu precizarea că, în aplicarea legii, se vor utiliza, de asemenea, termenii și expresiile din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, Regulamentul privind autorizarea zborurilor și utilizarea spațiului aerian național de către aeronavele civile și de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 870/2020, Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 612/2022.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin reformularea conținutului printr-o exprimare succintă, dar juridic clară și coerentă. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin adăugarea unui nou alineat în următoarea redacție: (3) Până la aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege, actele normative existente se vor aplica în măsura în care nu contravin prevederilor acesteia. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare.
--	---	--

	2. Excluderea și evitarea transpunerii exacte a textului legii, în special a noțiunilor, în conținutul notei de fundamentare, întrucât aceasta servește la argumentarea intenției legislative și prezentarea informațiilor suplimentare. 3. Completarea notei de fundamentare cu precizări în privința actelor normative sau actelor de politici publice la care face referire proiectul de lege, după cum urmează: a) la art. 18 alin. (1) – „<i>planurile proprii de reglementare a situațiilor aeriene</i>”; b) la art. 21 alin. (3) – „conform <i>reglementărilor internaționale</i> stabilite în acest scop”; c) la art. 24 alin. (3) – „Clasificarea situațiilor excepționale sunt reglementate prin <i>hotărâre de Guvern</i>”; d) la art. 26 alin. (1) – „limitele zonelor geografice UAS fără interdicții sau restricții, stabilite și publicate în conformitate cu prevederile <i>hotărârii de Guvern</i>”; e) la art. 29 alin. (2) – „Clasificatorul dispozitivelor și echipamentelor tehnice speciale se stabilește și se aprobă prin <i>hotărâre de Guvern</i>”. 4. Compartimentul 8 din nota de fundamentare urmează a fi modificat, prin includerea tuturor actelor normative care necesită ajustări în vederea corelării cu proiectul de lege supus avizării (ex.: art. 4 alin. (9) din Codul aerian nr. 301/2017 urmează a fi modificat).	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare
Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova Avizul nr. 40/1426 din 18.04.2025	1. În vederea respectării prevederilor art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative se recomandă modificarea art. 2 după cum urmează: „Cadrul juridic al activității de asigurare a securității spațiului aerian național îl constituie Constituția Republicii Moldova, Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională, Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, Hotărârea Parlamentului nr. 391/2023 privind aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova, Hotărârea Parlamentului nr. 319/2024 pentru aprobarea Strategiei naționale de apărare a Republicii Moldova pentru anii 2024-2034, principiile și normele	SE ACCEPTĂ PARȚIAL Au fost efectuate modificările de rigoare în conformitate cu propunerile Aparatului Președintelui Republicii Moldova Avizul nr. 2./2-06-688 din 30.04.2025.

		unanim recunoscute ale dreptului internațional, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege și alte acte normative.”. 2. La art. 3, în partea ce ține de prezentarea noțiunii de „Structuri de ordine și securitate publică”, se constată faptul că din textul noțiunii nu este clar despre care „forțele de sprijin și complementare” face referire autorul. Din acest considerent, se propune modificarea noțiunii după cum urmează: „structuri de ordine și securitate publică – Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General de Carabinieri din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care conform actelor sale de constituire au atribuții de asigurare, menținere și restabilire a ordinii publice și care vor acționa în funcție de necesitățile operative și de evoluția situației în limitele atribuțiilor sale funcționale.”. 3. La definirea termenului „zonă geografică”, abrevierea UAS este utilizată de două ori, ceea ce conferă neclaritate și impredictibilitate textului. Se recomandă revizuirea definiției. În aceeași ordine de idei, menționăm necesitatea definirii noțiunilor de „Supraveghere a spațiului aerian”, „Sistem aerian de supraveghere”, „Securitatea spațiului aerian” și „Apărarea spațiului aerian”. Această propunere ține să aducă o claritate în interpretarea normelor stabilite în proiectul Legii privind securitatea spațiului aerian național. 4. La art. 4 alin. (3) lit. e), se consideră relevantă substituirea sintagmei „Poliția de Frontieră” cu sintagma „Ministerul Afacerilor Interne”, întrucât din cadrul autorităților cu atribuții în domeniul securității spațiului aerian, potrivit proiectului sunt Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General de Carabinieri – autorități administrative din subordinea Ministerului Afacerilor	NU SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare în conformitate cu propunerile Cancelaria de Stat al Republicii Moldova Avizul 30-69-4272 din 15.04.2025, prin excluderea noțiunii din conținutul art. 3. SE ACCEPTĂ PARȚIAL Au fost efectuate modificările de rigoare prin ajustarea noțiunii „zonă geografică UAS”. De asemenea, pentru asigurarea clarității conținutului legii, au fost introduse definiții pentru următorii termeni: „Apărarea spațiului aerian național”, Controlul utilizării spațiului aerian național” „Sistem aerian de supraveghere”. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare
--	--	---	--

	Interne. Totodată, după sintagma „cu atribuții în” se va completa cu sintagma „acordarea sprijinului în”. 5. Pentru asigurarea executării atribuțiilor funcționale în corespundere cu prevederile actelor normative și în contextul asigurării securității spațiului aerian național, se propune completarea proiectului la art. 6 în care să fie expuse atribuțiile structurilor de ordine și securitate publică, în speță a Inspectoratului General al Poliției și Inspectoratului General de Carabinieri. 6. Cu titlu de obiecție, articolul 6 alin. (5) va avea următorul cuprins: „Poliția de Frontieră monitorizează segmentele de frontieră ale spațiului aerian și exercită atribuții în domeniul securității aeronautice în conformitate cu legislația.” În cazul păstrării poziției autorului cu referire la conținutul alineatului dat, va fi necesară modificarea Hotărârii de Guvern nr. 474/2014 cu privire la aprobarea Nomenclatorului mijloacelor speciale, al tipurilor de arme de foc și al munițiilor aferente, precum și a regulilor de aplicare a acestora, prin includerea „sistemelor aeriene de supraveghere”, inclusiv aspecte de instruire a personalului Poliției de Frontieră, algoritmul de dotare al Poliției de Frontieră cu asemenea sisteme. Așadar, identificarea rolului și locului Poliției de Frontieră ca element al sistemului unic de observare aeriană asupra spațiului aerian național este imperativ, precum și reglementarea clară și expresă a competențelor autorităților implicate în acordarea sprijinului asigurării securității spațiului aerian național, menționate la art. 6. Totodată, în anexa nr.1 la Hotărârea de Guvern nr. 474/2014 cu privire la aprobarea Nomenclatorului mijloacelor speciale, al tipurilor de arme de foc și al munițiilor aferente, precum și a regulilor de aplicare a acestora, la rubrica mijloace speciale auxiliare este specificat „Sistemul de bruieră a undelor și a aparatelor de zbor fără pilot uman la bord, ghidate de la distanță sau cu pilot automat (drone)”, însă aceasta nu acoperă	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin adăugarea unui nou alineat prin includerea atribuțiilor specifice Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General de Carabinieri. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare
--	--	---

	elementul de „sistem aerian de supraveghere”. La fel, racordarea conținutului alineatului derivă din necesitatea conformării normei la Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică. 7. La art. 9 alin. (1) sintagma „și apărarea” se va exclude, deoarece coroborând norma cu art. 8 alin (1) „Securitatea spațiului aerian național se realizează prin constituirea unui sistem integrat de supraveghere și apărare a spațiului aerian”, astfel fiind inutilă folosirea sintagmei prenotate, or prin definiția oferită de către autor apărarea se include în securitatea spațiului aerian, astfel fiind un non-sens. Or, în circumstanțele în care, autorul intenționa un alt sens sintagmei propuse spre excludere, este necesară modificarea art. 8 alin. (1) pentru evitarea oricărui echivoc și a asigura un limbaj simplu, clar și concis, astfel cum prevede art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. 8. Cu titlu de obiecție, articolul 12 alin. (2) se va expune în redacție nouă, după cum urmează: „(3) Zborurile în zona de frontieră se execută cu respectarea prevederilor specifice ale Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova și ale Hotărârii de Guvern nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova”. Astfel, pledăm pentru faptul ca, proiectul actului normativ să fie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune. 9. La art. 15 alin. (2) lit. e) și pe tot parcursul textului sintagma „aeronavei fără pilot la bord” la orice formă gramaticală urmează a fi racordată la prevederile noțiunii „aeronavă fără pilot” pentru a exclude orice interpretare în aplicarea legii conform art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare
--	---	---

	10. La art.18 alin (1) textul „domeniu, asigură protecția spațiului aerian” se substituie cu textul „acordarea sprijinului asigurării securității spațiului aerian național”. Astfel, asigurând racordarea la art. 6 pentru a avea reglementări unitare în întreg text al proiectului de act normativ. 11. La art. 22 alin. (3) se propune completarea prevederilor proiectului cu direcția și modul în care se execută focul de avertisment în vederea prevenirii unor situații de risc și asigurarea unui cadru normativ care exclude orice echivoc. Drept analogie se aduc prevederile art. 11 alin. (1) din Legea nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc „Armele de foc se aplică numai după somația: „Stai! ...”, urmând denumirea autorității pe care o reprezintă persoana. În caz de nesupunere, se somează din nou prin cuvintele: „Stai că trag!”. Dacă persoana somată nu se supune nici de această dată, se somează prin tragerea focului de armă în plan vertical.”). 12. La art. 23 alin. (1) după textul „prevăzute la art. 18” se va completa cu cuvintele „alin. (2)”. Mențiune valabilă și pentru art. 24 alin. (1). Totodată, pentru a exclude orice echivocul, textul „intrarea în legalitate a acesteia” se recomandă instituționalizarea noțiunii în proiect sau efectuarea mențiunii cu descriere în nota de fundamentare. La art. 25 alin. (3) 13. Cuvintele „structurile subordonate” se vor substitui cu cuvintele „autoritățile administrative din subordinea” conform terminologiei utilizate în Hotărârea Guvernului nr. 778/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, structurii și efectivului ale aparatului central al acestuia.	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. NU SE ACCEPTĂ Modul în care se execută focul de avertisment în vederea prevenirii unor situații de risc sunt descrise în art. 18. aliniatul (2). SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ
--	---	---

	14. După cuvântul „participă” se va completa cu textul „conform competențelor stabilite de cadrul normativ”. La art. 26 15. Alin. (1) la final se propune completarea cu următorul enunț „Aceste prevederi nu se răsfrâng asupra aeronavelor de stat, care sunt folosite în scopul realizării atribuțiilor funcționale stabilite conform legii.” Totodată, cuvintele „de zbor” se vor exclude ca fiind inutile. 16. Potrivit alin. (2), este prevăzută obligativitatea autorităților prevăzute la art. 4, de a informa Autoritatea Aeronautică Civilă despre zonele restricționate și interzise. Se propune de a fi informat despre aceste zone și Ministerul Apărării, în calitate de organ central de specialitate al administrației publice centrale care organizează, conduce, coordonează și desfășoară, potrivit legii, activitățile în domeniul apărării naționale și securității militare și desfășoară nemijlocit activitatea de asigurare a securității spațiului aerian al Republicii Moldova. 17. La alin. (4) se face trimitere la alin. (2) lit. a) al aceluiași articol, care de fapt nu este. Mai mult ca atât, excepția prevăzută ar putea face referire la zonele restricționate, nu și la cele interzise. 18. După alin. (7) se va completa cu un alineat nou cu următorul cuprins. „(7) Zborurile de fotografiere aeriană sau filmările aeriene, executate cu aeronava fără pilot la bord în zona de frontieră, se efectuează cu permisiunea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, în corespundere cu Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova și Hotărârea de Guvern nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.”. Această modificare va reda claritate normei și nu va genera echivoci.	Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. NU SE ACCEPTĂ Acesta prevedere este descrisă în articolul 12 aliniatul (2).
--	--	---

	19. Cu titlu de obiecție, art. 27 va avea următorul cuprins: „Articolul 27. Survolarea spațiului aerian național (1) Aeronava fără pilot la bord care survolează ilegal spațiul aerian al Republicii Moldova, poate fi distrusă, neutralizată sau zborul acesteia poate fi luat sub control de către Forțele Aeriene subordonate Ministerului Apărării al Republicii Moldova. (2) În cazul aeronavelor fără pilot la bord care survolează ilegal spațiul aerian al Republicii Moldova și este imposibilă interceptarea acesteia, Poliția de Frontieră are dreptul să o imobilizeze sau să o distrugă, prin dezactivarea funcțiilor de comandă/control sau de comunicații. (3) Măsurile prevăzute la alin. (1) sunt luate cu mijloace adecvate, dintre cele utilizate pentru măsurile prevăzute la art. 23 și art. 28, în raport cu nivelul amenințării aeriene, în limitele admise de dreptul internațional, după ce au fost luate în considerare toate circumstanțele specifice ale evenimentului și, ținând cont de prioritatea protejării vieții persoanelor, ultima soluție posibilă dispusă fiind distrugerea aeronavei fără pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național.” Modificarea propusă, ține să delimiteze clar competența Poliției de Frontieră și a Forțelor Aeriene ale Republicii Moldova, privind modul de reacționare la amenințarea securității spațiului aerian național. Totodată, acest amendament este reglementat și de pct. 74-75 din anexa nr. 2 la Hotărârea de Guvern nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Totodată, norma propusă va asigura delimitarea clară a atribuțiilor autorităților în aplicarea măsurilor cinetice și non-cinetice. La art. 28 20. Alin. (4) urmează a fi specificat mecanismul de informare reciprocă asupra detectării aeronavei fără pilot la bord fie în proiectul de lege, fie printr-un act care este stabilit de Guvern.	SE ACCEPTĂ PARȚIAL Au fost efectuate modificările de rigoare prin ajustarea aliniatului (1 și 2) din proiect după cum urmează: (1) Aeronava fără pilot care trece ilegal frontiera de stat a Republicii Moldova și pătrunde în spațiul aerian național fără autorizare poate fi distrusă, neutralizată sau zborul acesteia poate fi preluat sub control de către structurile specializate ale Poliției de Frontieră, pe durata aflării în zona de responsabilitate a acesteia. (2) În cazul imposibilității intervenției structurilor Poliției de Frontieră ori în situațiile în care incidentul depășește competențele sau capacitățile operaționale ale acestora, intervenția se realizează de către Forțele Aeriene subordonate Ministerului Apărării, în conformitate cu legislația în vigoare.
		SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin ajustarea aliniatului (4).

	21. Alin. (6) cuvântul „acordurilor” se va substitui cu cuvântul „tratatelor” conform art. 2 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova. 22. Alin. (7) și (8) lasă loc de interpretare având în vedere că alin. (7) se referă la sarcina structurii care a depistat zborul neautorizat a unei aeronave fără pilot de a coordona acțiunile sale cu Ministerul Apărării, iar alin. (8) se referă la obligativitatea unității care a aplicat măsurile cinetice/non-cinetice de a informa operativ Ministerul Apărării despre acțiunile întreprinse. La fel se atrage atenția autorului că, în conformitate cu Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului și Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, aceste autorități nu sunt investite cu atribuții în domeniul supravegherii și securității spațiului aerian, iar atribuirea unor responsabilități care nu sunt prevăzute în actele normative speciale care reglementează activitatea acestor subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne, nu se consideră oportună. 23. La art. 29 alin. (2), cuvintele „prin hotărâre” se vor exclude, ca fiind inutile. 24. Cu titlu de obiecție, art. 33 va avea următorul cuprins. „Articolul 33. Aprobarea executării măsurilor de securitate de către alte autorități de acordare a sprijinului în domeniu (1) Dreptul de a ordona sau de a aproba măsurile prevăzute la art. 27 și art. 28 alin. (1) îl au persoanele cu drept de decizie stabilite prin ordinul conducătorului autorității publice cu atribuții în domeniul securității spațiului aerian. (2) Persoanele responsabile de acțiunile de intervenție conform alin. (1) raportează ierarhic, imediat despre dispunerea măsurilor prevăzute la art. 27 și art. 28 alin. (1) și efectele acestora. 25. La art. 36 se propune completarea prevederilor cu denumirea autorității care va fi responsabilă de stocarea și	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. NU SE ACCEPTĂ Păstrarea tuturor structurilor de forță în acțiunea împotriva dronelor asigură o reacție rapidă și eficientă, adaptată specificității amenințărilor și diversității teritoriului. Forțele Aeriene, din cauza dimensiunilor mici, zborului la altitudini joase și manevrabilității ridicate a dronelor, nu pot reacționa întotdeauna prompt. Astfel, implicarea structurilor specializate și locale este esențială pentru un răspuns coordonat și eficace, inclusiv în zone urbane și greu accesibile. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare.
--	--	--

	gestionarea informațiilor necesare pentru clarificarea situației aeriene, termenul de păstrare a informației după clarificarea situației aeriene. 26. Cu referire la prevederile art. 39 din proiect, investigarea situațiilor aeriene de către Ministerul Apărării cu participarea organelor de urmărire penală, se consideră necesar ca în mod expres să fie menționat organul de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (ex. Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră), precum și rolul acestora în investigarea situațiilor aeriene, pentru a evita ambiguitățile în aplicare. Totodată, nu este clar la care organe „care exercită activitate operativă de investigații a situațiilor aeriene” face referire autorul, de exemplu la Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi constituit prin Hotărârea Guvernului nr. 36/2023 sau/și la altele. 27. La art. 43 este necesar a se specifica reglementarea privind momentul intrării în vigoare a actului normativ. Complementar, recomandăm ca, pe tot parcursul substituiri textului „măsurile sunt luate de” cu o altă sintagmă, pentru a conferi o conotație și un limbaj juridic corespunzător proiectului de act normativ. La nota de fundamentare 28. La compartimentul 2.2 se consideră oportun de a specifica rezultatele activității de documentare, spre exemplu numărul aeronavelor fără pilot care au utilizat neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova dezagregate pe aspect temporal și tehnic, conform Anexei nr. 1 la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. 29. La pct. 4.2 se consideră judicios cuantificarea resurselor financiare necesare la realizarea măsurilor care urmează a fi întreprinse de către structurile organizaționale, în privința detectării, preluării controlului, neutralizării prin dezactivarea, imobilizării sau distrugerii aeronavei fără pilot la bord, în conformitate cu prevederile art. 28 alin. (6)	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare
--	--	---

		din proiect care implică dispozitive și echipamente tehnice speciale, cu care urmează a fi dotate autoritățile administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Urmare celor expuse, Ministerul Afacerilor Interne susține proiectul supus avizării ținând cont de obiecțiile și propunerile menționate supra.	
Expertizare			
Aparatul Președintelui Republicii Moldova Avizul nr. 2./2-06-910 din 16.06.2025		1. Suplimentar, din examinare rezultă că lista noțiunilor a fost completată cu noțiunea „<i>sistem aerian de supraveghere</i>”, a cărei utilitate este discutabilă. În primul rând, se reține că această propunere a fost formulată de către Ministerul Afacerilor Interne, care, în argumentare, a susținut că introducerea noțiunii „va aduce claritate în interpretarea normelor stabilite în proiectul Legii privind securitatea spațiului aerian național”. Cu toate acestea, o analiză detaliată a textului proiectului de lege relevă că această noțiune nu este utilizată în niciuna dintre normele prevăzute, aspect ce pune sub semnul întrebării necesitatea includerii ei în lista noțiunilor. La noțiunea „<i>măsură cinetică</i>”, în vederea evitării ambiguității gramaticale, se propune completarea începutului definiției cu textul „acțiuni sau activități ce presupun utilizarea forței fizice pentru”. 2. Urmând structura tehnico-legislativă a articolului 11, alineatul (4) urmează a fi completat cu mențiunea referitoare la starea în care conducerea Forțelor Aeriene este exercitată de către Comandamentul Suprem al Forțelor Armate (pace, asediu sau război), pentru a asigura concordanța cu prevederile articolul 29 din Legea nr. 345/2003 privind apărarea națională 3. În cadrul Capitolului VI „Modul de acțiune împotriva aeronavelor fără pilot care utilizează neautorizat spațiul aerian național”, considerăm oportună includerea unui articol distinct care să reglementeze stabilirea poziției aeronavei fără pilot, similar prevederilor existente în	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare SE ACCEPTĂ Capitolul VI a fost completat cu art.27 cu următorul cuprins: Articolul 27 Stabilirea poziției aeronavei fără pilot

	Capitolul V (articolul 19). Această propunere este fundamentată, inclusiv, pe analiza autorităților competente, a fezabilității dezvoltării unui sistem acustic de detecție destinat identificării și localizării aeronavelor fără pilot. 4. Reiterăm necesitatea monitorizării parcursului legislativ al inițiativei legislative nr. 184 din 27.05.2025 – proiectul de lege privind managementul situațiilor de criză – înregistrat pe platforma parlamentară, care prevede abrogarea dispozițiilor referitoare la regimul stării de urgență, precum și a celor privind Comisia pentru Situații Excepționale din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război. În eventualitatea în care această inițiativă legislativă va fi adoptată cu prioritate, se impune actualizarea corespunzătoare a proiectului de lege	(1) Stabilirea poziției aeronavei fără pilot care utilizează neautorizat spațiul aerian național, precum și identificarea acesteia, se realizează de către furnizorul de servicii de navigație aeriană, serviciile militare de supraveghere și control al utilizării spațiului aerian și/sau alte structuri competente, prin utilizarea mijloacelor tehnice specializate, aflate în serviciu sau activate în mod special în acest scop. (2) Autoritățile și structurile implicate în detecția, localizarea și identificarea aeronavelor fără pilot cooperează și se informează reciproc cu privire la descoperirea, poziționarea și caracteristicile operaționale ale aeronavei, precum și cu privire la circumstanțele utilizării neautorizate a spațiului aerian național. (3) În vederea eficientizării acțiunilor de detecție, localizare și identificare a aeronavelor fără pilot, autoritățile competente au obligația să implementeze sisteme de detecție radar, radioelectronică sau alte soluții tehnologice adecvate. SE ACCEPTĂ Menționăm că după aprobarea proiectelor Legii privind managementul situațiilor de criză – care urmează să reglementeze, printre altele, principiile și mecanismele aferente stării de urgență, cât și a noii Legi cu privire la securitatea națională a Republicii Moldova vor fi efectuate modificările de rigoare în
--	--	---

		cu nr. unic 278/MA/2025, în special a articolelor 11 și 35, în vederea asigurării coerenței și conformității cu noile reglementări.	Legea privind securitatea spațiului aerian național.
Cancelaria de Stat aviz nr. 30-69-6354 din 11.06.2025		1. Revizuirea, din punct de vedere conceptual, a Capitolului II „Cadrul instituțional” din proiectul de lege, ținând cont de prevederile cadrului normativ, pentru a asigura atribuirea clară a responsabilităților și competențelor. Constatăm că autorul proiectului nu sa expus în sinteză asupra acestui aspect. Astfel, prevederile alin.(7) și (9) ale art. 6 din proiect, vor reglementa expres, atribuțiile Autorității Aeronautice Civile, Serviciului Vamal, Comitetului Național de Securitate Aeronautică, precum și ale Comisiilor aeroportuare de securitate aeronautică, corespunzător Legii nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică. 2. Totodată, constatăm că, potrivit sintezei, propunerile Cancelariei de Stat, referitoare la excluderea din proiectul de lege a noțiunii „furnizorul de servicii de navigație aeriană” (prin prisma prevederilor art.6 alin.(3) lit. c) din Legea nr.192/2019 privind securitatea aeronautică), precum și excluderea alin. (2) din art. 10 (care nu are un caracter de dispoziție în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative), au fost acceptate însă, <i>de facto</i>, autorul nu a efectuat modificările respective în proiectul de lege.	SE ACCEPTĂ Menționăm că prevederile art.6 alin.(7) și (9) au fost revizuite și completate corespunzător Legii nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică”. SE ACCEPTĂ Au fost excluse noțiunea „furnizorul de servicii de navigație aeriană”. Respectiv, aliniatul (2) din art.10 a fost exclus.
Ministerul Afacerilor Interne Avizul nr. 40/2105 din 16.06.2025		1. La definirea termenului „zonă geografică UAS” se atestă faptul că definiția este preluată din Hotărârea Guvernului nr. 949/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord. Pentru respectarea principiului clarității obiectăm la definirea noțiunii de „operațiuni UAS”. 2. La art. 4 alin. (3) lit. f), se consideră judicios substituirea sintagmei „Poliția de Frontieră – pentru supravegherea și controlul frontierei de stat în zona aeriană” cu sintagma „autoritățile administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne”, întrucât din	SE ACCEPTĂ PARȚIAL Reieșind din faptul utilizării noțiunii „zonă geografică UAS” în textul proiectului legii, este imperativ de a defini această noțiune. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare prin includerea sintagmei „autoritățile administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

	cadrul autorităților cu atribuții în domeniul securității spațiului aerian, potrivit proiectului sunt Inspectatul General al Poliției de Frontieră, Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General de Carabinieri – autorități administrative din subordinea Ministerului Afacerilor Interne. În argumentare, menționăm proiectul de lege privind securitatea națională a Republicii Moldova adoptat în lectura I la data de 12 iunie 2025 de Parlament. Totodată, pentru asigurarea principiului coerenței este necesar coroborarea normelor juridice cu prevederile din art. 6 ale proiectului, respectiv, după sintagma „cu atribuții în” se va completa cu sintagma „acordarea sprijinului în”. Or, conform prevederilor legislației naționale Poliția de Frontieră nu deține atribuții în supravegherea și/sau controlul spațiului aerian național, în speță Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, Legea nr. 619/1995 privind organele securității statului etc. Cu titlu de obiecție, art. 27 va avea următorul cuprins: „Articolul 27. Survolarea spațiului aerian național (1) Aeronava fără pilot la bord care trece ilegal frontiera de stat al Republicii Moldova, poate fi distrusă, neutralizată sau zborul acesteia poate fi luat sub control de către Forțele Aeriene subordonate Ministerului Apărării al Republicii Moldova. (2) În cazul aeronavelor fără pilot la bord care survolează ilegal spațiul aerian al Republicii Moldova și este imposibilă interceptarea acesteia, Poliția de Frontieră are dreptul să o imobilizeze sau să o distrugă, prin dezactivarea funcțiilor de comandă/control sau de comunicații. (3) Măsurile prevăzute la alin. (1) sunt luate cu mijloace adecvate, dintre cele utilizate pentru măsurile prevăzute la art. 23 și art. 28, în raport cu nivelul amenințării aeriene, în limitele admise de dreptul internațional, după ce au fost luate în considerare toate circumstanțele specifice ale evenimentului și, ținând cont de prioritatea protejării vieții	SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare în alin. 5. art.6. SE ACCEPTĂ Art. 28 a fost expus cu următorul cuprins: Articolul 28. Survolarea spațiului aerian național (1) Aeronava fără pilot la bord care trece ilegal frontiera de stat al Republicii Moldova, poate fi distrusă, neutralizată sau zborul acesteia poate fi luat sub control de către Forțele Aeriene subordonate Ministerului Apărării al Republicii Moldova. (2) În cazul aeronavelor fără pilot la bord care survolează ilegal spațiul aerian al Republicii Moldova și este imposibilă interceptarea acesteia, Poliția de Frontieră are dreptul să o imobilizeze sau să o distrugă, prin dezactivarea funcțiilor de comandă/control sau de comunicații.
--	--	--

		persoanelor, ultima soluție posibilă dispusă fiind distrugerea aeronavei fără pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian național.” Modificarea propusă, ține să delimiteze clar competența Poliției de Frontieră și a Forțelor Aeriene ale Republicii Moldova, privind modul de reacționare la amenințarea securității spațiului aerian național. Totodată, acest amendament este reglementat și de pct. 74-75 din anexa nr. 2 la Hotărârea de Guvern nr. 862/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Totodată, norma propusă va asigura delimitarea clară a atribuțiilor autorităților în aplicarea măsurilor cinetice și non-cinetice, precum și în aplicarea art. 35 Interzicerea zborurilor. La art. 28 3. Alin. (6) și (7) lasă loc de interpretare având în vedere că alin. (6) se referă la sarcina structurii care a depistat zborul neautorizat a unei aeronave fără pilot de a coordona acțiunile sale cu Ministerul Apărării, iar alin. (7) se referă la obligativitatea unității care a aplicat măsurile cinetice/non-cinetice de a informa operativ Ministerul Apărării despre acțiunile întreprinse. Urmare celor expuse, Ministerul Afacerilor Interne susține proiectul supus avizării ținând cont de obiecțiile și propunerile menționate supra.	(3) Măsurile prevăzute la alin. (1) sunt adoptate prin utilizarea mijloacelor adecvate, dintre cele utilizate pentru măsurile prevăzute la art. 23 și art. 29, în raport cu nivelul amenințării aeriene, în limitele admise de dreptul internațional, după ce au fost luate în considerare toate circumstanțele specifice ale evenimentului și, ținând cont de prioritatea protejării vieții persoanelor, ultima soluție posibilă dispusă fiind distrugerea aeronavei fără pilot care utilizează neautorizat spațiul aerian național. SE ACCEPTĂ Art. 29 alin. (6) și (7) a fost revizuit și va avea următorul cuprins: (6) Ministerul Apărării coordonează, în timp real, implementarea măsurilor prevăzute în prezentul capitol, în cooperare cu organele securității statului și structurile de ordine și securitate publică, în funcție de natura amenințării și competențele legale ale fiecărei structuri implicate. (7) Structura care a aplicat măsuri cinetice sau non-cinetice împotriva unei aeronave fără pilot are obligația de a informa, cu operativitate, Ministerul Apărării, cu privire la circumstanțele, justificarea și modul de intervenție.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Aviz nr. 13 – 3251 din 16.06.2025		Totodată, în scopul îmbunătățirii tehnico-legislative a proiectului, propunem reformularea art. 12 alin. (7) din proiect, în vederea uniformizării conținutului cu prevederile art. 26 alin. (6) din proiect, după cum urmează:	SE ACCEPTĂ Art.12 alin. (7) a fost reformulat cu următorul cuprins: (7) Zborurile de fotografiere aeriană sau filmările aeriene executate cu aeronava

		„Zborurile de fotografiere aeriană sau filmările aeriene executate cu aeronava cu pilot la bord și/sau fără pilot asupra obiectelor aflate în paza Serviciului de Protecție și Pază de Stat, inclusiv sediile de lucru, reședințele persoanelor beneficiare de protecție de stat și locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție, pot fi efectuate cu permisiunea Serviciului de Protecție și Pază de Stat și cu avizul Autorității Aeronautice Civile, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și al Ministerului Apărării, conform procedurilor și reglementărilor aplicabile.”	cu pilot la bord și/sau fără pilot asupra obiectelor aflate în paza Serviciului de Protecție și Pază de Stat, inclusiv sediile de lucru, reședințele persoanelor beneficiare de protecție de stat și locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție, pot fi efectuate cu permisiunea Serviciului de Protecție și Pază de Stat și cu avizul Autorității Aeronautice Civile, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și al Ministerului Apărării, conform procedurilor și reglementărilor aplicabile.
Ministerul Justiției Aviz nr. 04/1-5877 din 19.06.2025		La art. 3: La noțiunea „controlul utilizării spațiului aerian național”, nu este clar rolul controlului menționat în contextul protejării datelor cu caracter personal. Totodată, având în vedere indicarea „vieții private” drept una din valorile protejate în contextual efectuării controlului utilizării spațiului aerian național, se consideră judicioasă excluderea cuvintelor „și a datelor cu caracter personal” din noțiunea nominalizată. Observația dată este valabilă și pentru cuprinsul noțiunii „zonă geografică UAS”. La noțiunea „fenomen anormal neidentificat” pentru îmbunătățirea clarității normei, se recomandă substituirea textului „obiect natural cunoscut sau obiect artificial aeronavă, rachetă, balon dar nu se limitează la acestea” cu textul „obiect natural sau artificial cunoscut”. La noțiunea „măsuri cinetice”, se recomandă substituirea cuvintelor „de a mai desfășura misiunea ilegală” cu cuvintele „de a mai funcționa”. Or, este posibilă situația ipotetică când va fi necesară doborârea unei aeronave fără pilot care nu neapărat desfășoară o misiune ilegală, dar care, din cauza disfuncționalităților survenite, poate prezenta pericol din cauza pierderii controlului. La noțiunea „zonă geografică UAS” se notează că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima	SE ACCEPTĂ Din noțiunile „controlul utilizării spațiului aerian național” și „zonă geografică UAS”, au fost excluse cuvintele „și a datelor cu caracter personal”. Respectiv au fost efectuate modificările la noțiunile „fenomen anormal neidentificat”, „măsuri cinetice” și „zonă geografică UAS”

		folosire. La art. 6 alin. (6) lit. b), pentru claritate, este necesară revizuirea cuvintelor „transporturilor sensibile”. Potrivit art. 7 alin. (3), „Autoritățile cu atribuții în domeniul securității spațiului aerian național participă la schimbul de informații și date tehnice între statele membre ale Uniunii Europene și organizațiile internaționale din domeniul aviației civile referitor la fenomenele anormale neidentificate”. În acest sens, este necesară concretizarea privind cadrul normativ aplicabil în contextul realizării schimbului de informații tehnice între statele membre ale Uniunii Europene și organizațiile internaționale din domeniul aviației civile referitor la fenomenele anormale neidentificate. În eventualitatea lipsei unor prevederi normative în acest sens, se consideră necesară clarificarea/desfășurarea procesului dat în cadrul proiectului de lege. Potrivit art. 10 alin. (2), „Lipsa Forțelor Aeriene nu poate constitui un motiv justificativ pentru absența măsurilor legale privind organizarea apărării antiaeriene”. Sub acest aspect, nu este clar cum urmează a fi asigurată apărarea spațiului aerian, care sunt măsurile și autoritățile responsabile în acest sens, în eventualitatea lipsei Forțelor Aeriene. Drept urmare, se impune clarificarea problematicei date prin reglementarea detaliată a situației în contextul lipsei Forțelor Aeriene. În raport cu prevederile art. 11 din proiect, se recomandă luarea în considerare a prevederilor proiectului de Lege privind managementul situațiilor de criză (inițiativa legislativă nr. 184 din 27.05.20251). Or, prin inițiativa legislativă nr. 184 din 27.05.2025, se propun o serie de	SE ACCEPTĂ Cuvintele „transporturilor sensibile” au fost substituite cu „transporturilor care implică riscuri de securitate națională”. SE ACCEPTĂ Alin. (3) art.7 va avea următorul cuprins (3) Autoritățile cu atribuții în domeniul securității spațiului aerian național participă la schimbul de informații și date tehnice între statele membre ale Uniunii Europene și organizațiile internaționale din domeniul aviației civile referitor la fenomenele anormale neidentificate în condițiile și în modul stabilit de Convenția privind Aviația Civilă Internațională (Convenția de la Chicago, 1944) și Regulamentul (UE) nr. 376/2014 privind raportarea evenimentelor în aviația civilă. SE ACCEPTĂ La art. 10 alin. (2) a fost exclus. SE ACCEPTĂ Menționăm că după aprobarea proiectelor Legii privind managementul situațiilor de criză – care urmează să reglementeze, printre altele, principiile și
--	--	---	---

	modificări majore în contextul gestionării situațiilor de criză, fapt care impune adaptarea proiectului de lege în speță la proiectul de lege înregistrat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova. La art. 14, alin. (3) se va completa cu cuvintele „privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale”. La art. 26: Prevederile alin. (5) se vor exclude, deoarece dublează textul normei prevăzute la art. 12 alin. (6). Potrivit alin. (6), „Zborurile de fotografiere aeriană sau filmările aeriene executate cu aeronava fără pilot asupra obiectelor aflate în paza Serviciului de Protecție și Pază de Stat, inclusiv sediile de lucru, reședințele persoanelor beneficiare de protecție de stat și locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție, pot fi efectuate cu permisiunea Serviciului de Protecție și Pază de Stat și cu avizul Autorității Aeronautice Civile, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și al Ministerului Apărării, conform procedurilor și reglementărilor aplicabile”. Per a contrario, în conformitate cu art. 12 alin. (7) din proiect, „Zborurile de fotografiere aeriană sau filmările aeriene executate cu aeronava cu pilot la bord și/sau fără pilot asupra obiectelor aflate în paza Serviciului de Protecție și Pază de Stat, inclusiv sediile de lucru, reședințele persoanelor beneficiare de protecție de stat și locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție, pot fi efectuate cu permisiunea Serviciului de Protecție și Pază de Stat, conform procedurilor și reglementărilor aplicabile”. Astfel, se atestă că, în cadrul art. 26 alin. (6), pentru efectuarea zborurilor de fotografiere aeriană sau filmare aeriană executate cu aeronava fără pilot asupra obiectelor aflate în paza Serviciului de Protecție și Pază de Stat, inclusiv sediile de lucru, reședințele persoanelor	mecanismele aferente stării de urgență, cât și a noii Legi cu privire la securitatea națională a Republicii Moldova vor fi efectuate modificările de rigoare în Legea privind securitatea spațiului aerian național. SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare SE ACCEPTĂ La art. 26 alin. (5) și (6) au fost excluse din considerentul că dublează prevederile art.12 alin (6) și (7).
--	---	---

		beneficiare de protecție de stat și locațiile unde se desfășoară misiuni de protecție, sunt necesare întrunirea următoarelor condiții: 1) permisiunea Serviciului de Protecție și Pază de Stat; 2) avizul Autorității Aeronautice Civile, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și al Ministerului Apărării. În opoziție, la art. 12 alin. (7), nu se menționează despre necesitatea obținerii avizului Autorității Aeronautice Civile, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și al Ministerului Apărării. Prin urmare, se consideră necesară clarificarea aspectului dat în vederea excluderii unor contradicții dintre normele menționate. În conformitate cu prevederile art. 28 alin. (5), „Măsurile prevăzute la art. 27 și art. 28 alin. (1)-(3) sunt luate de organele securității statului și structurile de ordine și securitate publică, <u>precum și de structurile militare și serviciile speciale ale altor țări partenere</u>, în temeiul tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și a înțelegerilor tehnice în domeniul securității și apărării, încheiate în acest sens, cu respectarea legislației naționale”. Cu referire la norma indicată supra, în scopul excluderii unor interpretări diferențiate a textului „precum și de structurile militare și serviciile speciale ale altor țări partenere” prin prisma statutului de neutralitate permanentă consfințit în Constituția Republicii Moldova, se recomandă substituirea textului menționat cu textul „precum și cu suportul autorităților competente din domeniu ale țărilor partenere”. La art. 29 alin. (1), se va revedea trimiterea la art. 28 alin. (6) din proiect, or, ultima stabilește doar competența Ministerului Apărării în asigurarea coordonării implementării măsurilor prevăzute în Capitolul VI.	SE ACCEPTĂ Alin. (5) a fost modificat și va avea următorul cuprins: (5) Măsurile prevăzute la art. 28 și art. 29 alin. (1)-(3) sunt luate de organele securității statului și structurile de ordine și securitate publică, precum și cu suportul autorităților competente din domeniu ale țărilor partenere, în temeiul tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și a înțelegerilor tehnice în domeniul securității și apărării, încheiate în acest sens, cu respectarea legislației naționale. SE ACCEPTĂ Alin/ (1) art. 30 va avea următorul cuprins: (1) Pentru aplicarea măsurilor prevăzute în prezentul capitol, se utilizează
--	--	---	--

		La art. 43: La alin. (2), cuvintele „și completările” se vor exclude. La alin. (3), cuvintele „Până la armonizarea legislației în vigoare cu prevederile prezentei legi” se vor substitui cu cuvintele „Până la aducerea în concordanță a legislației cu prevederile prezentei legi”.	dispozitive și echipamente tehnice speciale operate de structurile prevăzute la art. 29 alin. (5). SE ACCEPTĂ Au fost efectuate modificările de rigoare
Centrul National Anticorupție Aviz nr. 06/2/10684 din 24.06.2025		Concluzia expertizei În nota de fundamentare se menționează: „Proiectul legii privind securitatea spațiului aerian național (în continuare proiectul legii) a fost elaborat în scopul realizării obiectivelor naționale de securitate și apărare, implicit pentru combaterea amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților în adresa Republicii Moldova, prevăzute în Strategia Securității Naționale, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.391/2023. Astfel, în scopul continuării procesului de consolidare a securității naționale a Republicii Moldova, inclusiv prevenirii, contracarării, și neutralizării (anihilării) riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale, a integrității spațiului aerian al Republicii Moldova, securității aeronautice, vieții și sănătății persoanelor și a patrimoniului se propune reglementarea detaliată a raporturilor juridice, organizaționale, administrative și de altă natură, apărute în procesul de asigurare a securității spațiului aerian național, modul de acțiune în diverse situații aeriene și competențele specifice privind aprobarea executării măsurilor de securitate aeriană”. La fel, în nota de fundamentare autorul descrie informații cu privire la Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative. În final, menționăm că în redacția propusă, proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.	SE IA ACT

Ministru

Anatolie NOSATÎI